

MUUGA KOHVIKUTE- JA KOGUKONNAPÄEV 2022

AIAAKADEEMIA ARUTELUDE MEMO

17.07.22 KL 15-18 Murelipuu pst 50 a

Muuga kogukond paneb linnavalitsuse kaasamisele ja osalemisele Muuga kogukonna paremaks mõistmiseks, suurt rõhku. Paljuski kodanikualgatuslikus korras kujundatav inforuum peab eestvedajate nägemuses looma eeldusi nii avatud mõttevahetuseks poolte vahel (osalusdemokraatia) kui andma sisendit linna juhtimiseks (valitsemine). Eeldused, mis on seni takistanud sidususe kujunemist nii kogukonnas kui koostööd linnavalitsusega, on muutumises.

Teist aastat kogukonna jaoks prioriteetsete teemade tõstatamisest kõiki kaasavate mõttetalgutega, et läbi teemaarutelude ja konkreetsete juhtumite juhtida nii kogukonna liikmete kui linnavalitsuse tähelepanu valdkondlike arengute väljakutsetele, on kujunemas tore traditsioon.

2022. aasta Muuga kohvikute- ja kogukonnapäeva fookus oli haavatavate sihtrühmade (lapsed, noored, eakad ja puuetega inimesed) teadvustamine ja märkamine kogukonnas selle liikmete poolt ning Muugal aastaid pinnuks silmis olnud prügistamise teema toomine päevakorda. Arutelude eesmärk oli koondada sisendit linna noorsootöö ja hoolekandetöö parendamiseks Muugal ning inimeste elukeskkonda väärtustava rohealade hoidmine koostöös kogukonnaga. Ürituse raames mõtestati Muuga lastele ja noortele suunatud organiseeritud vabaajategevuste võimalikkust, eakate ja puudega inimeste vajaduspõhist abistamist kogukonnas ning Teeme ära! talgupäeva mõjusid pikemas perspektiivis.

Debate juhtisid teemat valdavad vabatahtlikud muugakad - Tiiu Kadak, Marion Bobkov ja Raul Savimaa. Suur tänu ka aiaakadeemia tagalale, vabatahtlikule Margot-Helena Kasarile (Muuga seltsi juht) vestluste märkmete eest. Memo koondab kolme debati arutelude tulemused ja moderaatorite poolt koondatud idee-ettepanekud Maardu linnavalitsusele ja ametnikele.

1. ARUTELU NOORSOOTÖÖ TEEMAL kl 15-16 Murelipuu pst 50a Vaimutoidukohvikus

Kutsutud/osalesid: Aurika Sin – Maardu abilinnapea, linnavalitsuse esindaja, Anna Engaste (ema ja Muuga skatepargi projekti eestvedaja), Muuga noored Raian&Oliver ning Andry (noorteühendusest Kompass) - noorte esindajad, Margot-Helena Kasari - Muuga Selts.

Modereeris ja memo koostas: Tiiu Kadak

Eesmärk välja selgitada: Mida teha, et Muuga noor tunneks end väärtustatud ja vajalikuna?

NOORSOOTÖÖ HETKEOLUKORD MUUGAL

- Asukohalt, juhtimiselt ja seotuselt Kallaveres pakutavate võimalustega on Muuga ääremaa.
- NT teenused ja korraldus puuduvad va linnalaagri 1 rühm Muugal, ühekordsed

üritused, kus on pakutud tegevusi ka noortele, Maardu õpilasmalevas osalemine.

- Noorsootöö infrastruktuur aastaringseks tegevuseks puudub. On olemas 3 laste mänguväljakut, 2 väljõusaali, korv- ja võrkpalli plats, lauatennis, talvel uisuplats, suusarada. Omapead vaba aja veetmine. Muugal eesti- ja venekeelne kogukond 40:60. Indikatiivne aastaringiselt elavate inimeste arv 7000-10 000 inimest. Hetkel väljakuulutatud konkurss 0,75 mobiilse noorsootöötaja leidmiseks (-15.07.22). Tegelik sihtrühma arv Muugal teadmata. Loodetavasti tellib linn sügisel Muuga demograafilise uuringu.

Maardu arengukavas aastani 2030 sees:

- Spordiväljakute rajamine Muugale
- Lennula spordi ja vaba aja veetmise ala väljaarendamine
- Ühiskondliku hoone rajamine Muugale (2026+)

ARUTELU KÜSIMUSED:

1. Noorsootöö võimalikkusest Muuga asumis – sihitu hulkumine või eesmärgistatud tegevus?
2. Mida teha, et Muuga noor tunneks end väärtustatud ja vajalikuna?
3. Kuidas noor saaks kodukohas oma võimeid ja andeid arendada?
4. Kus saab kohalik noor oma vaba aega eesmärgipäraselt veeta?
5. Mida Muugal elav noor tahab ja vajab?

Tiiu Kadak - Noorsootöö valdkonna lühitutvustus.

Noorsootöö on tingimuste loomine noore isiksuse mitmekülgseks arenguks, mis võimaldab noortel vaba tahte alusel perekonna-, tasemeharidus- ja tööväliselt tegutseda.

Noorsootöö korraldamisel lähtutakse järgmistest **põhimõtetest**:

- 1) noorsootööd tehakse noorte jaoks ja koos noortega, kaasates neid otsuste tegemisse;
- 2) tingimuste loomisel teadmiste ja oskuste omandamiseks lähtutakse noorte vajadustest ja huvidest;
- 3) noorsootöö põhineb noorte osalusel ja vabal tahtel ning on korraldatud võimalikult noorele kodu lähedal (Muuga asumis);
- 4) noorsootöö toetab noorte omaalgatust;
- 5) noorsootöös lähtutakse võrdse kohtlemise, sallivuse ja partnerluse põhimõttest.

Noorsootööd tehakse: noorsootööasutus, mille põhitegevuseks on noorsootöö korraldamine; noortelaager, noorteühing, Noorsootöö ühing.

Noorsootöö toimub läbi mitteformaalse õppimise:

- Teadlikult ette võetud
- eesmärgiga end arendada
- võib toimuda erinevates keskkondades
- õpetamine ja õppimine ei pruugi olla ainuke ega peamine otstarve
- Eesmärgistatud tegevus
- Vabatahtlik
- läbiviijad võivad olla nii professionaalsed koolitajad kui ka näiteks vabatahtlikud või omaealised (noorelt – noorele)

- Noorsootöö eesmärk: omandada uusi teadmisi, oskusi ja hoiakuid, mis toetavad nende arengut ja tulevikutöö pädevusi (organiseerimis-, meeskonnatöö- ja suhtlemisoskus, loovus, enesejuhtimine, oskus eksida ja ebaõnnestuda);

Aurika Sin – lühiülevaade Maardu Noorsootöö hetkeseisust. Maardus (Kallaveres) on noortekeskus, huvikool, aktiivselt tegutsev noorteühing Kompas, noorte volikogu, aasta algusest tegutseb linna ruumides ruum noortele. Linnavalitsuse prioriteet – kuidas kaasata Muuga noori, samuti leida Muugale noorsootöötaja.

Raian: lastel ja noortel pole muud teha, kui lihtsalt ringi sõita. Muugal võiks olla skatepark. Nii nagu Mähe Vaba Aja Keskuses, võiks Muugal olla rattaparanduse elementaarsed seadmed, kus noored saaksid ise oma rattaid putitada. Lennula kinnistul võiksid olla pingid ja katusealune.

Anna: linnas korterelamutes tekib lastel kergemini suhtlus ja omavaheline side. Muugal eramajade rajooni lapsed omavahel eriti ei suhtle ega mängi koos, ei saa eriti omavahel kokku, vaid tegutsevad omaette. Laste jaoks (12.a.) ei ole Muugal tegevust. Samuti on probleem Muuga laste kooli valikuga. Üldjuhul käivad Muuga lapsed Maardus, Lool ja Piritall koolis. Käesoleval aastal oli probleem nendesse koolidesse koha saamisega, sest koolikohad olid täis. Samuti on logistiline probleem, transpordi ajad ei klapi koolipäeva lõpuga ja väiksemad lapsed peavad jääma pikapäeva rühmadesse.

Muugal võiks olla rohkem teenuseid sh noortele suunatud, et suureneks asumisse sissekirjutuste arv ja sellega suureneksid Maardule laekuvad maksud.

Aurika Sin: augusti lõpus vaatab linnavalitsus bussiajad üle ja täpsustatakse lastele sobivaks. Muuga laste koolieelistus peaksid olema Kallavere koolid.

ARUTELU JÄRELDUSED JA ETTEPANEKUD LINNAVALITSUSELE:

Mida Muugal elav laps ja noor tahab ja vajab, et tema areng saaks toetatud?

(Paralleelselt aruteluga toimus info kogumine osalejatelt ja publikult tahvli sedelitele).

- Muuga Noortekeskust või noortetuba palgalise spetsialistiga, kuhu koguneda ja ühistegevusi teha.
- Kohta, kus saaks mängida lauamänge ka välitingimustes – oleksid lauad, toolid ja katusealune.
- Skatepark.
- Hooajaliselt päevalaagrid suvisel, sügisel, talvisel ja kevadvaheajal.
- Huvikool/huvikeskus/noortekeskus (põhikooli või algkooli baasil).
- Algkool.
- Kogukonnakeskus/põlvkondade maja, kus saaksid lapsed ja noored tegeleda huvitegevusega.
- Leida inimesi, kes oleksid valmis noortele tegevusi pakkuma sh vabatahtlikke (ka oma kogukonnast).
- Korraldada noortele spordivõistlusi ja kaasata noori nende korraldamisse.

- Luua keskkond info ja arvamuste jagamiseks, mida noored kõige sagedamini külastavad.
- Parandada kogukonna sündmuste kohta info jagamist noortele.

2. ARUTELU HOOLEKANDETÖÖ TEEMAL „EAKATE- JA ERIVAJADUSTEGA INIMESTE HOOLEKANNE MAARDUS – KUIDAS LEIDA ABIVAJAJAID KOGUKONNAS KUI ELUKOHAJÄRGNE KOV ABIVAJAJAT EI MÄRKA?”

KL 16-17 Murelipuu pst 50a Vaimutoidukohvikus

Kutsutud/osalesid: Aurika Sin – Maardu abilinnapea, linnavalitsuse esindaja; Lehte Jõemaa - Muuga elanik ja Viimsi Päevakeskuse koordinaator; Kristina Amor - Vabatahtliku Seltsilise projekt, Tallinna koordinaator; Elle Kokla – pensionär, Muuga kauaaegne elanik ja Muuga seltsi liige). Märkmeid tegi Margot Helena Kasari Muuga Seltsi juhatuselt.

Modereeris ja memo koostas: Marion Bobkov

Eesmärgid:

- saada/luua ülevaade Maardu linna hoolekandetöö korraldusest ja tuvastada selle murekohti Muugal.
- Muuga kogukonna kaasamine abivajajate märkamisse, nendest teavitamise ja panustamine abistamise süsteemi loomisesse.

HOOLEKANDETÖÖ HETKEOLUKORD MUUGAL

Marion: paljud uuringud kinnitavad kohaliku omavalitsuse üksustes juurdunud tava, et vanad ja noored veedavad kõige rohkem ajast kogukonnas, ent neilt küsitakse kõige vähem. See on viinud KOV-id paratamatult vildaka munitsipaalpoliitika kujundamise ja olukorrani, et inimese elukaarel eestkostet enim vajavate sihtrühmade (lapsed ja noored ning 65+ ja 18+ puudega inimesed) vajadused ei leia kohaliku omavalitsuse tasandil piisavalt äramärkimist.

Kui eelmises debatis kõnelesime vajadustest seoses Muuga laste ja noortega, siis nüüd vaatame elukaare teise poolde ning kutsun arutlema vajaduste lahendusi Muugal elavate eakate huvides. Seda, kui palju elab täna Muugal pensionäre, sh kes neist on üksikud või abivajaduses eakad, mina ei tea. Kuna olen paari aasta eest olnud vabatahtlik seltsiline tänaseks lahkunud Muuga eakale prouale ning hiljuti tutvusin me kodust kõigest 5 min kaugusel elava Meriliga, kes mu palvel oma abistamise loo mulle üles täheldas, tean, et neid inimesi kogukonnas leidub.

ARUTELU TEEMA JA KÜSIMUS - kuidas märgata abivajajat kogukonnas kui inimene on mingil põhjusel jäänud märkamata elukohajärgsel kohalikul omavalitsusel, on otseselt ajendatud sotsiaaltöö alasest ESF projektist (enam infot <https://www.seltsilised.ee/tutvustus/>) millega Maardu linn 2022. aastal liitus ning mille fookuses on eakate ja täiskasvanud puudega inimeste kogukonnapõhine abistamine. Kuna olen projektis Ida-Harju koordinaator ja vahetu koostööpartner oma piirkonna

omavalitsustele, on mul hea võimalus toetada lahenduste leidmist Muuga ja Kallavere kogukondade abivajajatele. Olgu öeldud, et projekt ei tegele klassikalise sotsiaaltööga, vaid loob eeldusi vabatahtlike kaasamiseks ja lülitamiseks KOV hoolekandetöösse.

Sotsiaalhoolekande seaduse alusel on KOV kohustatud osutama 13 sotsiaalteenust, lisaks millele võidakse korraldada ka teisi sotsiaalteenuseid. Milliseid neist osutab Maardu?

Aurika Sin annab ülevaate Maardu sotsiaalhoolekandetööst tuues esile:

- Linnal on abivajajaid, kellest linn teab – tulevad kas ise või teavitavad sugulased ja tuttavad;
- Erivajadustega sihtrühmadest arvukaim Ukraina sõjapõgenike grupp (kellele koduteenus+toetused);
- Kallaveres toimib toimetulevatele eakatele päevakeskus;
- Projekteerimise etapis on uus sotsiaalmaja, mille tööle pannakse palju lootusi;
- Sotsiaalosakonnal uus juht, Olga Jevdokimova, kellel ülesanne augustiks perspektiivse ülevaate loomine koos ettepanekutega;
- Plaanis sügisel organiseerida valdkondlik kohtumine Tln LV-ga hoolekande teemadel.

Lehte Jõemaa – pikaage Viimsi päevakeskuse juhatajana, kuidas toimib Teie arvates hoolekandetöö Muugal?

Lehte – võtsin arutelule kaasa oma pensionärist abikaasa, kel olnud korduvalt vajadus invatranspordi teenuse järele. Ta on KOV-st ka õigustatud abi palunud, ent seda saamata loobus küsimast ja on seetõttu loobunud ka väljas käimast. Tean omast käest sotsiaaltöös, et vahel piisab ühest negatiivsest kogemusest ja rohkem ei küsitagi. Inimesed püüavad ise hakkama saada ning kuni jaksu, olen oma abikaasa abistaja mina. Aga jah, abivajajaid kindlasti kogukonnas on ning oma tänavas Päevalille teel hoian delikaatselt silma peal üksielaval eakal naisel, kes küll ise abi ei palu, aga märkan, et ta seda vajab. Aastatepikku Viimsi vallas töötades tunnen sealset kontingenti ja eakaid, kes Haabneemes päevakeskust külastavad. Muuga asulas päevakeskus puudub, ehkki seda oleks siia kindlasti vaja.

Elle Kokla – esindate ka ise sihtrühma. Kuidas end ja oma tervist üleval hoiate?

Elle – oleme abikaasaga juba aastaid käinud Pirita Päevakeskuse ringides. Kuni jaksu oli, tegime Muugal regulaarselt kepikõndi, lisaks aiatöö. Viimasel aastal tunneme, et tervis pole enam sama ja kaalume varianti kolida Tallinna, kus vajalik käe-jala juures. Muugal pensionäril või ka erivajadusega inimesel kusagile minna pole, inimeste ainus omavahelise kohtumise ja suhtlemise koht on tänaval.

Kokkuvõte ja räägitust tulenevad ettepanekud linnavalitsusele:

Maardu linna ja Muuga kogukonna koosloome programmi kogukondade kaasamise ja arendamise mudeli väljatöötamise raames planeerida ja viia läbi

- sihtrühma täpsustatud uuring ja kaardistamine Muuga kogukonnas eakate (65+) ja täisealiste (18+) puuetega isikute abivajaduse ulatuse määratlemiseks;
- linna hoolekandetöös ennetavate teenuste osakaalu suurendamine.

Vabatahtlike Seltsiliste projekti ja Maardu linnaga sõlmitud koostöölepingu raames planeerida ja viia läbi

- Kogukonnamudeli piloot Maardu linnas, mis hõlmab vabatahtlike seltsiliste kaasamise, värbamise ja valiku ning motivatsiooniprogrammi loomist Maardus.
- Rajada Muugale kogukonnakeskus (põlvkondade maja?), mille funktsioonide hulka kuulub mh päevakeskus ja ennetavate teenuste arendamine Muuga vanemaelastele ja puuetega inimestele.

3. **ARUTELU TEEMAL „Keskonnahoid ja heakord Muuga rohealadel. Kuidas võidelda prügistamisega?“ KL 17-18 Murelipuu 50a Vaimotoidukohvikus**

Modereeris ja memo koostas: aRaul Savimaa.

Diskussiooni „Keskonnahoid ja heakord Muuga rohealadel. Kuidas võidelda prügistamisega?“ arvamused 17. juulil 2022 aiaakadeemias Muugal.

Arutelu lähteteemadeks olid loodushoid rohealadel, koerte väljaheited teede ja tänavate ääres ning ajajäätmete vedamine rohealadele või naabri aia taha.

Osalejad töid esile seitse peamist probleemi:

1. Muuga jäätmejaamas on piirang okste ja aiajäätmete tasuta toomisele 0,6 m³ ühe korra eest. Kui koguda ühe korruga suurem kogus ja tulla haagisega, tuleb maksta.
2. Muuga jäätmejaama tuues tuleb pakendada oksad ja aiajäätmed eraldi.
3. Põletamine ei ole sobiv alternatiiv kuna reostab välisõhku.
4. Praegu ei ole mingit kontrolli, ega teavitust, et jäätmejaama ei toodaks haigust kandvaid lehti või muid taimeosi, mille tulemusena võivad need kompostimisel edasi kanduda.
5. Muuga jäätmejaama lahtiolekuajad ei sobi kõigile tööl käivatele inimestele – nädalavahetusel on avataud vaid laupäeviti kell 14.00-ni.
6. Tühjad krundid rikuvad üldmuljet, kuna sageli on kujunenud prügimägedeks, kus ka pesitsevad ja paljunevad lusitaania teod
7. Sagedane ilutulestik häirib nii paugutamise kui ka järele jääva prügi mitte koristamise tõttu.

Laupäevaõhtust ja pühapäevast muruniitmist ei peetud üldiseks probleemiks, osalejad leidsid, et seda saab kohalikul tasandil lahendada naabritega rääkides, kuna näiteks suvilaomanikel võibki olla võimalik vaid nädalavahetusel krunti korras hoida ja muru niita.

[Osalejad tõid esile võimalikud lahendused, mille sobivust ja rakendatavust peaks edasi arutama:](#)

1. Järgnevatel talgutel keskenduda pigem konkreetsele heakorrateggevusele, nt Tiigi tn 2 idapoolse tiigi või Sarapiku tee 15a tiigi ümbruse korrastamisele, mille tulemusena saaksime juurde heakorrastatud maa-ala ja väheneks alal ka edasine prügistamine, mitte suvalisele masskoristusele, mis on aasta pärast taas prügistatud.
2. Talgutel ja kaasava eelarve konkursil „Kodulinn kaunimaks“ kavandada vastavalt ühisele huvile konkreetsete objektide korrastamine, arendamine ja väljaheitamine, mis toetaks ühise avaliku ruumi korrastamist Muugal erinevates piirkondades.
3. Teha Muuga jäätmejaamale veelgi rohkem reklaami, tutvustades, milliseid jäätmeid saavad Maardu elanikud tasuta ära anda. Tallinnasse ja Viimsisse sisse kirjutatud saavad tasuta viia Pärnamäe jäätmejaama.
4. Propageerida liigiti sorteerimist ja jäätmejaama viimist või jäätmevedajale äraandmist.
5. Panustada, et kogu Maardu territooriumil oleks ühtne konteinerite märgistus jäätmete liigiti kogumiseks, et inimesed harjuksid kujundusega
6. Luua Muugal väikeste piirkondade kaupa lukustatavad prügimajad jäätmete liigiti kogumiseks eelkõige piirkondades, mis jäävad jäätmejaamast kaugemale. Väikeste gruppide korral on võimalik liigiti kogumise rikkumine tühjendamisel hästi tuvastatav ning kogukondliku grupi sees ühise vastutuse läbi hästi lahendatav kuni tegeliku süüdlaseni.
7. Sorteeritud prügi jaoks kasutada läbipaisvaid kilekotte, et oleks näha kas sisu vastab jäätmeliigile.
8. Panustada elanike harimisele jäätmekorraldusest ja liigiti kogumise vajadusest. Tutvustada erinevaid häid kogemusi jäätmete kogumisel.
9. Avalikku ruumi paigutada vajadusel silte, mis teavitavad prügistamise keelust ning loovad järelevalve ja personaalse vastutuse tunnetuse.
10. Avalikku ruumi paigutada rohkem sobiva disainiga prügikaste, mis võimaldavad ära visata koerte väljaheitel ja väiksema prügi (nt kartulikrõpsu paki või jäätisepakendi), ent ei võimalda koduse olmeprügi toomist ning lindudel prügi laialitassimist.
11. Paigutada prügistamise tuvastamist võimaldavad kaamerad Altmetsa tee äärde, Ploomipuu puiestee ja Altmetsa tee ristmiku juurde, Muuga tee äärde, Õunapuu puiestee raudteeületuskoha juurde ja Ploomipuu puiesteele Tudra tee piirkonnas.

12. Koostada selgitusmaterjalid nii sotsiaalmeedias, kodulehtedel kui paberkanalil Muuga uute elanike harimiseks piirkonna tavade kohta, sh keskkonnateemadel ja jäätmete sorteerimise teemadel.

13. Võimalusel kaaluda aiajäätmete äraandmisele Muuga jäätmejaamas kuupõhist piirangut igakordse piirangu asemel vm lahendust, et lihtsustada elanikel jäätmete äraandmist, aga samas kontrollida, et seda ei kuritarvitataks ettevõtete poolt.

14. Propageerida kompostimist oma krundi piires.

Memo koonddokumendi koos eesõnaga projekti aruandele ja Muuga kogukonnale teavitamiseks Muuga seltsi veebis koostas Marion Bobkov.